

ชื่อเรื่อง	การศึกษาวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ของงานวิจัย กัญชาด้านเกษตรกรรม
ผู้แต่ง	นางสาวกัญญารัตน์ เหล่าปิยะสกุล
ปีที่เผยแพร่	2565
การเผยแพร่	รูปเล่ม
สถานที่จัดเก็บ (กรณีเอกสารวิชาการ)	ศูนย์วิทยบริการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยกองควบคุมวัตถุเสพติด เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการดำเนินการเรื่องการควบคุม กำกับ ติดตาม และขอการอนุญาตเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในประเภท 5 เฉพาะกัญชา เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และการศึกษาวิจัย รวมถึงการส่งเสริมการปลูกพืชกัญชาเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยที่ผู้รับอนุญาตสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จากการรวบรวมข้อมูลการอนุญาตปลูกกัญชา นับตั้งแต่ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 7 มีผลบังคับใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ถึงเดือนธันวาคม 2563 มีหน่วยงานรัฐที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 26/5 ได้รับอนุญาตผลิต (ปลูก) กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และเพื่อการศึกษาวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 73 ฉบับ โดยเป็นการขออนุญาตปลูกกัญชาเพื่อการศึกษาวิจัย จำนวน 26 ฉบับ นำมาวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ขององค์ความรู้ที่ต้องการงานวิจัยเข้ามาสนับสนุน เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้อนุญาตในการพิจารณาการอนุญาตปลูกกัญชา และเป็นข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานที่มีศักยภาพและมีความสนใจขออนุญาตปลูกกัญชาเพื่อการศึกษาวิจัย พบว่าข้อเสนอโครงการวิจัย ไม่มีความหลากหลาย มีความซ้ำซ้อน โดยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยวิธีการปลูกกัญชา เพื่อหาสภาวะที่เหมาะสมในการเพาะปลูก การศึกษาการปลูกกัญชาในระบบปิด (Indoor cultivation) การนำเมล็ดกัญชาจากการนิรโทษกรรมและการนำเข้าเมล็ดพันธุ์จากต่างประเทศ ดังนั้น การอนุญาตให้ปลูกกัญชาเพื่อการศึกษาวิจัย ควรส่งเสริมงานวิจัยที่มีการต่อยอดไปใช้ประโยชน์จริง โดยการค้นหา การพัฒนา ปรับปรุงพันธุ์ ให้ได้สายพันธุ์กัญชาที่มีความจำเพาะเจาะจงกับการรักษาโรค การทดสอบการปลูกกัญชาแบบกลางแจ้ง (Outdoor Cultivation) ซึ่งเป็นระบบการปลูกที่มีความเหมาะสมกับกัญชาสายพันธุ์ไทย รวมไปถึงการบริหารจัดการแปลงปลูกกลางแจ้งให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยสูง ไม่มีการปนเปื้อน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้ (Medical grade) และเกษตรกรสามารถนำไปต่อยอดทำในเชิงพาณิชย์ได้จริง นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการวิจัยกัญชาสายพันธุ์ไทยเพิ่มมากขึ้น ตั้งแต่การรวบรวมสายพันธุ์ การจำแนกสายพันธุ์ การพัฒนาสายพันธุ์ ไปจนถึงการขอรับรองสายพันธุ์เพื่อเป็นสายพันธุ์อ้างอิงในประเทศไทย

ทั้งนี้ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์มาจากข้อมูลของผู้ขอรับอนุญาตปลูกกัญชาที่ระบุวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งข้อมูลอาจมีข้อจำกัดในส่วนของผู้ขอรับอนุญาตที่อาจจะยื่นวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ แต่มีการเก็บข้อมูลหรือทำวิจัยการปลูกกัญชาเป็นวัตถุประสงค์รอง รวมถึงงานวิจัยที่อาจมีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ซึ่งอาจไม่ได้แจ้งต่อผู้อนุญาต ทั้งนี้ข้อมูลรายละเอียดสำคัญบางอย่างอาจต้องอาศัยข้อมูลเชิงลึกจากการสอบถามหรือการสัมภาษณ์เพิ่มเติม